

Džemal Najetović

**MEĐUNARODNI NAUČNI SIMPOZIJ
„IDENTITET I GLOBALIZACIJA“**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC SYMPOSIUM
„IDENTITY AND GLOBALIZATION“**

Sažetak

Tekst je osvrt na međunarodni naučni simpozij „Identitet i globalizacija“, koji je održan u Zenici od 18. do 20. decembra 2008. godine, u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici.

Ključne riječi: *identitet, globalizacija*

Summary

The text is a review of the international scientific symposium “Identity and Globalization” held in Zenica from 18 to 20 December 2008 and organized by the Faculty of Law in Zenica.

Key words: *identity, globalization*

Danas su u svijetu evidentne teškoće i različiti pristupi u definiranju pojma globalizacija. Pojedine naučne discipline, definiranjem ovog pojma, preferiraju svoje vlastito gledište, pa se, u tom smislu, pojam globalizacije često pojavljuje kao širi pojam koji obuhvata uže naučne termine. Tako, naprimjer, ekonomija unutar svojih određenja operira terminima kao što su trgovina,

novac, korporacije, bankarstvo, kapital; politologija ga razumijeva u kontekstu upravljanja, rata, mira, režima itd.; sociologija ga vidi u formi novih modela zajednice, sukoba, podređivanja, nadređivanja, suprakorporacija...; komunikologija u vidu Interneta, a pravo vrlo često kao vid megapravne akulturacije.

Jasno je, stoga, da ovom pitanju treba pristupiti multidisciplinarno, jer zanemarivanje bilo kojeg njegovog aspekta uskraćuje naučno valoriziranje i relevanciju, odvodi u jednostranost ili površnost.

Na početku ovog milenija riječ globalizacija s razlogom zauzima istaknutije mjesto. Riječ „globalizacija“ dolazi od „global“, što se odnosi na sveukupnost, općenitost. Globalan znači okrugao, zaokružen, sveukupan, *koji se odnosi na naš cijeli planet, dakle planetarni, svjetski*. Otuda globus, kugla, dok je globalizacija proces i tendencija savremene svjetskohistorijske situacije ključnog organiziranja određeno karakterističnih područja.

Sociolog Christopher Chase-Dunn smatra da se termin globalizacija počeo koristiti krajem osamdesetih godina 20. stoljeća.

Ulrich Beck piše o osam tipova globaliteta. Prvi tip je gospodarsko-zemljopisni, a odnosi se na djelovanje transnacionalnih korporacija, međunarodne trgovine i oplodnje finansijskog kapitala; drugi je informatičko-tehnološki; treći tip globalizma ogleda se u prepoznatljivim univerzalnim problemima, kao što su ljudska prava i demokratija. Četvrti se ogleda u uspješno globalnom kulturnom prisajedinjenju; peti u policentričnoj svjetskoj politici, u kojoj uz vlade djeluju i transnacionalni akteri; šesti je u globalnom svjetskom osiromašenju; sedmi u globalnom razaranju i uništavanju čovjekove okoline; osmi, kako se ističe, u transkulturnom konfliktu.

Evidentno je da u svijetu postoje dva međusobno suprotstavljena stava o ciljevima procesa globalizacije. Prvi o globalizaciji govori kao o jednom nužnom procesu ekonomskog, političkog, socijalnog i komunikacijskog brisanja granica nacionalnih država, s ciljem ostvarenja globalnih vrijednosti ljudske civilizacije, dok se drugi stav može podvesti pod kulturološku nivelaciju koja poništava kulturološku raznolikost i uspostavlja kulture/u moćnih.

Identitet, kao drugi, ali nikako manje važan ključni pojam, nužno je vezan uz sagledavanje odnosa individualnog i kolektivnog

identiteta, pa ga, upravo zato, trebamo razmatrati zajedno s pojmom globalizacije.

Naša je konceptualizacija da raspravu o ovoj temi treba usmjeravati kroz sljedeće podteme:

- političko mišljenje o identitetu,
- identitet i religijska saznanja,
- pravna kodifikacija identiteta,
- sociološko definiranje identiteta,
- globalizacija i antiglobalizacija,
- globalizacija i ljudska prava,
- globalizacija i Bosna i Hercegovina.

Prikaz tema i predavača

U Zenici je u vremenu od 18. do 20. decembra 2008. godine, u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, održan međunarodni naučni simpozij pod nazivom „Identitet i globalizacija“. Učesnici simpozija bili su naučni radnici iz BiH, Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore i SAD-a. Aktivnosti na ovom simpoziju odvijale su se prema sljedećem:

Dana 18. 12. 2008. godine izvršen je prihvata gostiju i upriličeno zajedničko druženje.

Dana 19. 12. 2008. godine održana je ceremonija otvaranja simpozija. Tom prilikom prisutnima se obratio rektor Univerziteta prof. dr. Ekinović Sabahudin. Nakon uvodnog izlaganja doc. dr. Šefika Barakovića izlagao je akademik Muhamed Filipović, a zatim su slijedila izlaganja:

1. Prof. dr. sc. Slavo Kukić – Sveučilište Mostar: *Globalizacija – pro et contra*
2. Matjaž Rihtaršič – Univerzitet u Kopru: *Globalizacija automobilske industrije*
3. Dr. sc. Adnan Duraković – Univerzitet u Zenici: *Globalizacija, organizirani kriminalitet, krizni menadžment i vođenje sigurnosne politike*
4. Dr. sc. Dževad Drino – Univerzitet u Zenici: *Gradska samouprava srednjovjekovne Bosne – globalni uticaji ili globalni fenomen?*

5. Dr. sc. Stephen A. Jenkins – Američki univerzitet u BiH: *Globalna bankarska kriza i BiH – pogled jednog učesnika*
6. Doc. dr. sc. Halid Kurtović – Univerzitet u Zenici: *Globalizacijski procesi u svijetu i njihov uticaj na ekonomsku politiku BiH*
7. Doc. dr. sc. Rifet Đogić – Univerzitet u Zenici: *Menadžment u uslovima globalizacije*
8. Katarina Štavlić, Igor Štavlić – Veleučilište u Požegi: *Utjecaj globalizacije kao glavnog obilježja nove ekonomije na regionalni razvoj*

Nakon toga slijedio je rad po sekcijama.

SEKCIJA A

1. Prof. dr. sc. Izudin Hasanović, mr. sc. Nermin Lopandić – Univerzitet u Tuzli: *Globalizacija i suverenitet države*
2. Tatjana Rihtaršič – Univerzitet u Kopru: *Utjecaj kulture i etike na pojavu mobinga u Evropskoj uniji*
3. Doc. dr. sc. Halil Kalač – Pravni fakultet Kiseljak: *Globalizacija i BiH*
4. Mr. sc. Sabahudin Šarić – Univerzitet u Sarajevu: *Globalizacija, identitet i genocid*
5. Mr. sc. Enis Omerović – Univerzitet u Sarajevu: *Kriza identiteta, globalizacija i terorizam*
6. Aida Džaferović – Univerzitet u Zenici: *Privredni aspekti globalizacije u BiH*
7. Aleš Habicht – Telekom Slovenije: *Telekom Slovenije na tržištima jugoistočne Evrope*
8. Muhamed Mujakić – Udruženje mladih pravnika u BiH: *Fondovi Evropske unije kao perspektiva razvoja BiH*

SEKCIJA B

1. Mr. sc. Željko Kaluđerović – Univerzitet u Novom Sadu: *Ambivalentnost globalizacije*

2. Bernard Harbaš – Univerzitet u Zenici: *Od razdjelovljene zajednice ka mondijalizaciji svijeta*
3. Mr. sc. Spahija Kozlić – Univerzitet u Zenici: *Globalna politika i cyberspace*
4. Emina Huseinspahić – Univerzitet u Zenici: *Globalizacija prava*
5. Mr. sc. Sabina Galijatović – Sarajevo: *Globalizacija, univerzalizam i ljudska prava*
6. Nezir Pivić – Univerzitet u Zenici: *Organizovani kriminalitet i globalizacija*
7. Maja Sahadžić – Univerzitet u Zenici: *Pozitivni i negativni aspekti globalizacije u odnosu na identitet pojedinca ili države*
8. Alen Kristić – Mostar: *U procijepu zlopamćenja i zaborava – religijska pamćenja i nacionalni identiteti*
9. Mevludin Dizdarević – Zenica: *Evropske integracije i njihov uticaj na religijski i kulturni identitet Bošnjaka*
10. Esmir Halilović – Univerzitet u Zenici: *Muslimanski identitet i savremeni izazovi*

U večernjim satima izlagali su:

1. Doc. dr. sc. Džemal Najetović – Univerzitet u Zenici: *Pravo odgoja i obrazovanja na maternjem jeziku u kontekstu novog evropskog identiteta*
2. Dr. sc. Zlatan Meškić – Univerzitet u Zenici: *Evropska unija kao jedinstvo raznolikosti*
3. Dr. sc. Almin Dautbegović – Univerzitet u Zenici: *Osvrt na položaj branioca u krivičnom postupku prema Zakonu o krivičnom postupku BiH*
4. Doc. dr. sc. Nusret Isanović – Univerzitet u Zenici: *Globalizacija i suspenzija savremenog etičkog uma*
5. Doc. dr. sc. Rasim Muratović – Univerzitet u Sarajevu: *Kosmopolitika i globalizacija*

Naučni i društveni značaj simpozija

Ciljevi i zadaci ovog simpozija postavljeni su ambicijom mogućeg rasvjetljavanja izazova i stanja globalizacije i na pitanja koja se kontinuirano nameću u tom smislu. Učesnici su svojim razmatranjima obradili stanja i odnose bosanskohercegovačke i regionalne pozicioniranosti društva i države unutar globalnih tendencija i društvene integracije kultura u regiji.

Ovo pitanje je posebno važno imajući na umu činjenicu da je urušavanje socijalizma na prostoru bivše Jugoslavije doprinijelo razvoju samozatvaranja, kao specifičnog vida isključivanja, značajnog faktora u legitimaciji identiteta, a i isključivanjem drugačijeg, različitog.

Drugi značaj ovog simpozija je njegov pokušaj u preispitivanju modela integracije u savremene evropske tokove, s posebnom akcentom na pojave identiteta i kulturološke posebnosti, imajući pritom na umu prednosti, ali i potpunije aspekte procesa globalizacije koji predstavlja i sami projekt Evropske unije.

Pored navedenog, simpozij je pokušao odgovoriti na pitanje mjesta bosanskohercegovačkog društva u procesu globalizacije i kulturnog integriranja u svijetu, jer su gledišta povodom ovog procesa dijametralno suprotna – jedni globalizaciju uzimaju kao progresivni proces uspostavljanja univerzalnih vrijednosti, s ciljem ostvarenja osnovnih principa savremenih svjetskohistorijskih tokova, a drugi je vide isključivo kao vid imperijalizma i neokolonijalizma.

Izlagачima su naknadno uručeni certifikati, a u toku su aktivnosti vezano za štampanje zbornika radova.

Izražavam zahvalnost predsjedniku Organizacionog odbora doc. dr. Šefiku Barakoviću i mr. sc. Spahiji Kozliću za lične doprinose u organizaciji ovog simpozija.